

Balans 2013

Ce bilan est également disponible en français.
This review is also available in English.

Verantwoordelijke uitgever: **Jean-Pierre Luxen**, Directeur-generaal | Redactieverantwoordelijke: **Mieke Candaele** | Coördinatie: **Benoît Mansy** | Lay-out: **Marthe De Clercq** | Foto's: **Fedasil, Belga** | Vertalingen: **Oneliner** en **Fedasil** | Druk: **Geers Offset** (gedrukt op gerecycleerd papier) | Alle rechten voorbehouden - Niets uit deze uitgave mag onder welke vorm ook worden gereproduceerd, niet op elektronische of mechanische wijze en evenmin door fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever | Brussel, april 2014.

Inhoud

VOORWOORD VAN JEAN-PIERRE LUXEN, DIRECTEUR-GENERAAL VAN FEDASIL	5
2013 - OPVALLENDE GEBEURTENISSEN	6
OPVANG VAN ASIELZOEKERS	8
VRIJWILLIGE TERUGKEER	15

Voorwoord van de directeur-generaal van Fedasil

Het jaar 2013 stond in het teken van de reorganisatie van ons opvangnetwerk voor asielzoekers. Om te beginnen hebben we het netwerk aangepast aan het dalende aantal asielaanvragen. Onze doelstelling is een totale opvangcapaciteit van 18.000 opvangplaatsen tegen het einde van 2014, met daarnaast nog eens 1.800 'bufferplaatsen', die we snel gebruiksklaar kunnen maken in het geval van een plotse toestroom van asielzoekers. Als overheidsorganisatie moeten wij het opvangnetwerk immers afstemmen op de vraag maar tegelijkertijd moeten we ook voorbereid zijn op een eventuele crisis, zonder evenwel duizenden plaatsen onbenut te laten.

Bovendien hebben we sinds 2013 de opvang in enerzijds de federale centra en de centra van de partners, en anderzijds de collectieve en individuele opvang beter op elkaar afgestemd. We streven hierbij naar een goed evenwicht tussen de verschillende types van opvang (collectief of individueel, structurele of noodopvang).

Dit is een enorm werk dat ons zal toelaten om een nieuw opvangnetwerk uit te bouwen. Een netwerk dat niet enkel kwantitatief maar ook kwalitatief is aangepast. Samen met onze opvangpartners bieden we specifieke opvang voor verschillende kwetsbare doelgroepen: niet-begeleide minderjarigen, alleenstaande vrouwen met kinderen, mindervalide personen, zwaar zieke personen, enzovoort. En we willen deze gespecialiseerde opvang nog verder ontwikkelen, ondermeer voor personen met mentale gezondheidsproblemen. Alle betrokken partijen werken samen aan een permanente verbetering van

onze dienstverlening, door op een constructieve manier één gezamenlijk opvangproject uit te bouwen.

Fedasil zet ook zijn inspanningen voort op het Europese vlak door zeer actief deel te nemen aan verschillende netwerken (EPRA, Enaro, CSI, ERI...), zowel op het vlak van opvang als vrijwillige terugkeer. Ook al moet het Belgische opvangmodel zich voortdurend aanpassen aan een veranderende omgeving, toch geniet het heel wat erkenning in het buitenland. De afgelopen maanden hebben we - in het kader van buitenlandse missies - onze ervaring en kennis kunnen delen met landen die momenteel geconfronteerd worden met grote moeilijkheden, zoals Italië, Bulgarije en Griekenland.

In dit document, onze Balans 2013, vermelden we ook de inspanningen die we leveren om migranten voortdurend te sensibiliseren voor ons programma voor vrijwillige terugkeer. In 2013 organiseerde Fedasil ook de hervestiging in België van een honderdtal Afrikaanse vluchtelingen, afkomstig uit het Grote Merengebied in Afrika. In 2014 voeren we een gelijkaardig project uit en zullen we 75 Syrische vluchtelingen in ons land hervestigen.

Deze Balans biedt u een beknopt overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen en cijfers van 2013. Ik hoop dat u het interessante lektuur vindt.

Jean-Pierre Luxen,
18 april 2014

2013 - opvallende gebeurtenissen

EEN MANAGEMENTPLAN VOOR FEDASIL

Onze directeur-generaal, Jean-Pierre Luxen, heeft begin vorig jaar een nieuw strategisch en operationeel managementplan voor het Agentschap overhandigd aan staatssecretaris Maggie De Block. Zij heeft het plan in maart 2013 goedgekeurd. Dit beleidsplan geldt als een rode draad voor alle activiteiten die het Agentschap zal ondernemen tot in 2018. Het managementplan is beschikbaar op www.fedasil.be.

ACTIEPLAN VOOR EEN SERENE LEEF- EN WERKOMGEVING

Elk jaar maken de federale centra melding van ongeveer 300 incidenten met geweld. Daarom heeft Fedasil een actieplan uitgewerkt om de veiligheid van het personeel en de bewoners te verzekeren. In dat plan staan een aantal maatregelen, zoals betere communicatiemiddelen (walkietalkies), opleidingen voor het personeel en sancties voor personen die probleemgedrag vertonen.

MINDER OPVANGPLAATSEN

In juli 2013 heeft Fedasil, in overleg met de staatssecretaris voor Asiel, beslist om zijn opvangcentrum in Stoumont te sluiten. Deze beslissing valt enerzijds te verklaren door de besparingen die de federale regering heeft opgelegd. Anderzijds heeft het dalend aantal asielaanvragen ertoe geleid dat de bezetting van het opvangnetwerk voortdurend afneemt. In de loop van 2013 werden er ook in andere opvangstructuren (transit- en collectieve centra, individuele woningen) plaatsen afgebouwd.

VRIJWILLIGE TERUGKEER

Fedasil blijft inzetten op de vrijwillige terugkeer, onder meer via enkele initiatieven die in 2012 werden gelanceerd: het loket voor vrijwillige terugkeer en de open terugkeerplaatsen in de opvangcentra van Fedasil. Naar aanleiding van de eerste verjaardag van het terugkeerloket organiseerde staatssecretaris Maggie De Block een persconferentie in juni 2013. En in het kader van een sensibiliseringscampagne nodigde Fedasil in december 2013 samen met IOM de buitenlandse consulaten en ambassades uit voor een seminarie over vrijwillige terugkeer.

DE OPVANG VAN NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGEN

Als gevolg van het tekort aan opvangplaatsen stond het opvangtraject voor niet-begeleide minderjarigen onder druk tot in 2012. Daar kwam een einde aan in 2013: alle niet-begeleide buitenlandse minderjarigen die aangetroffen werden op het Belgische grondgebied kregen een plaats in één van de drie centra voor eerste opvang en aangepaste begeleiding. Samen met een aantal specialisten en de Dienst Vreemdelingenzaken heeft Fedasil vorig jaar ook het hele netwerk gesensibiliseerd om slachtoffers van mensenhandel actief op te sporen.

HERVESTIGING VAN VLUCHTELINGEN IN BELGIË

In het kader van het Europees hervestigingsprogramma heeft België een honderdtal personen opgevangen uit vluchtelingenkampen in het Grote Merengebied in Afrika. De Congolezen en Burundezen arriveerden in de zomer en de herfst van 2013 met het oog op een duurzame integratie in ons land en werden hier ook erkend als vluchteling door het CGVS. (www.hervestiging.be).

NIEUW KINDERDAGVERBLIJF IN RIXENSART

In het opvangcentrum van Fedasil in Rixensart werd in oktober het vernieuwde kinderdagverblijf officieel geopend. Dit opvangcentrum vangt sinds jaren minderjarige asielzoeksters op die zwanger zijn en/of kinderen hebben. Deze jonge moeders kunnen hun kind in het kinderdagverblijf laten terwijl ze zelf naar school gaan. Deze vorm van aangepaste opvang is een voorbeeld van het doelgroepenbeleid van Fedasil.

BUFFERPLAATSEN

Fedasil en zijn partners zijn in 2013 begonnen met het uitbouwen van een reserve aan opvangplaatsen voor asielzoekers. Deze bufferplaatsen in zowel de collectieve als de individuele opvang kunnen snel in gebruik worden genomen in geval van een plotse grote toestroom van asielzoekers en dragen zo bij tot een flexibel opvangnetwerk.

Opvang van asielzoekers

In 2013 werden er in België 15.840 asielaanvragen ingediend, dat zijn er 26% minder dan in 2012. Bijgevolg waren er ook minder personen die opvang wensten: dagelijks vroegen gemiddeld 62 personen een opvangplaats aan bij de Dispatching van Fedasil; in 2012 waren dat er nog 92 per dag. De bezettingsgraad van het opvangnetwerk is in 2013 dan ook voortdurend gedaald.

Terwijl het opvangnetwerk tussen de zomer van 2008 en het begin van 2012 in crisis verkeerde, en er noodopvangplaatsen moesten worden geopend om de grote aantallen nieuwkomers te kunnen herbergen, zagen we in 2013 een heel andere realiteit. Als beheerder van het opvangnetwerk besliste Fedasil dan ook, in overleg met staatssecretaris Maggie De Block, om de capaciteit aan te passen aan de nieuwe situatie. De noodopvang ging geleidelijk dicht en de

structurele capaciteit werd afgebouwd, zowel in de collectieve als in de individuele opvang. Eind 2013 telde het netwerk 20.854 plaatsen, 3.135 minder dan eind 2012. Het is op dit moment de bedoeling om 2014 af te sluiten met een opvangnetwerk van 18.000 plaatsen.

Eind 2013 kregen 14.718 personen onderdak bij Fedasil en zijn partners. Dat zijn 6.500 personen minder dan in het begin van het jaar. Het profiel van de bewoners is vergelijkbaar met dat van de voorgaande jaren: het merendeel zijn gezinnen (57% van de opgevangen personen) en alleenstaande mannen (30%), die voornamelijk wachten op een beslissing met betrekking tot hun asielaanvraag. De voornaamste landen van herkomst blijven Guinee, Afghanistan en Rusland (Tsjetsjenië).

Evolutie asielaanvragen (dossiers) in België (Bron CGVS)

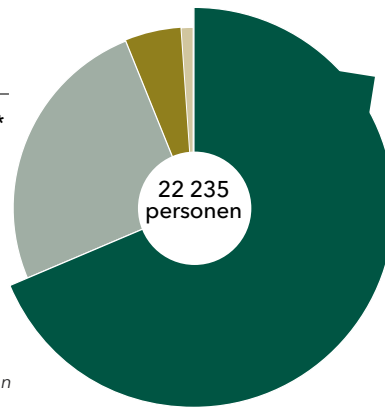

Aanvragen voor opvang bij de Dispatching van Fedasil / 2013

30%

niet-opgevangen personen

- Meervoudige asielaanvragen*
- No show**
- Niet-toewijzingen***

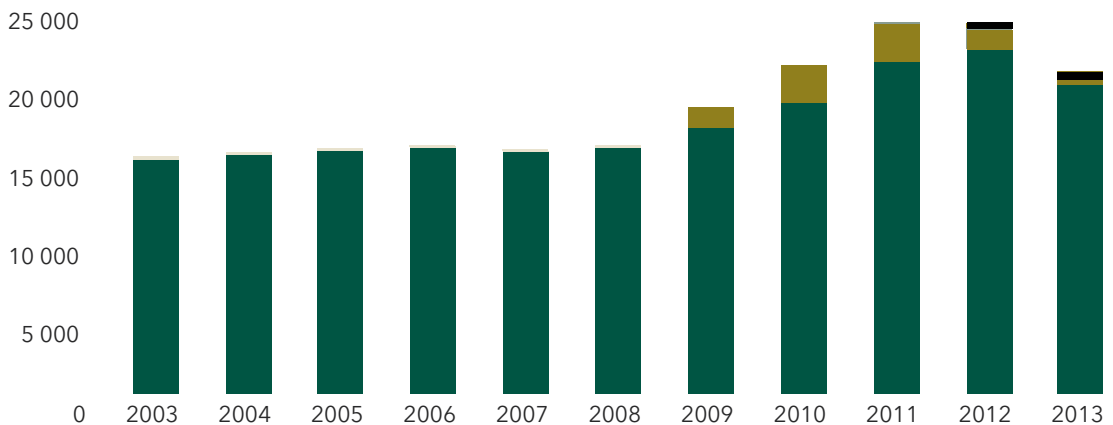
70%

opgevangen personen (toewijzingen)

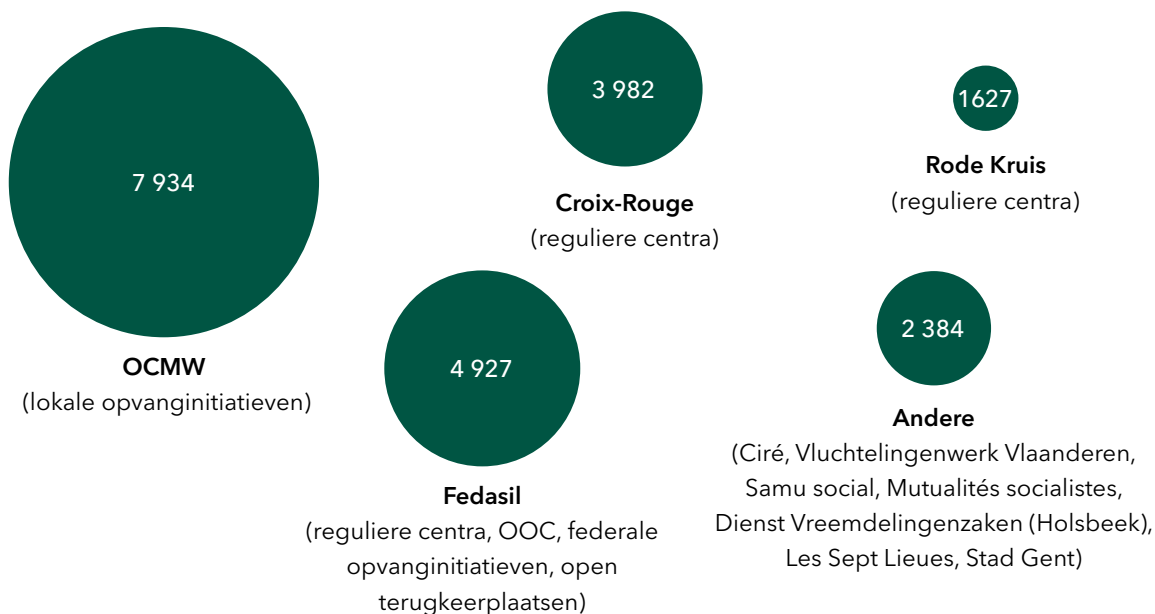
- * Het recht op opvang geldt niet automatisch voor personen die een 2e asielaanvraag indienen (of meer dan 2)
- ** Personen die geen opvangplaats wensen
- *** EU-burgers

Evolutie van de opvangcapaciteit / Situatie eind december van elk jaar

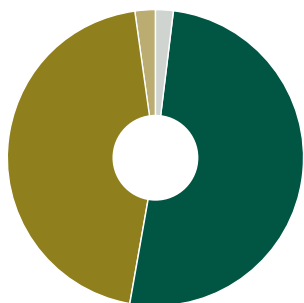
- Reguliere opvangcapaciteit (structureel)
- Noodopvang- en transitcapaciteit
- Open terugkeerplaatsen

Opvangnetwerk: bijdrage per aanbieder / 31.12.2013

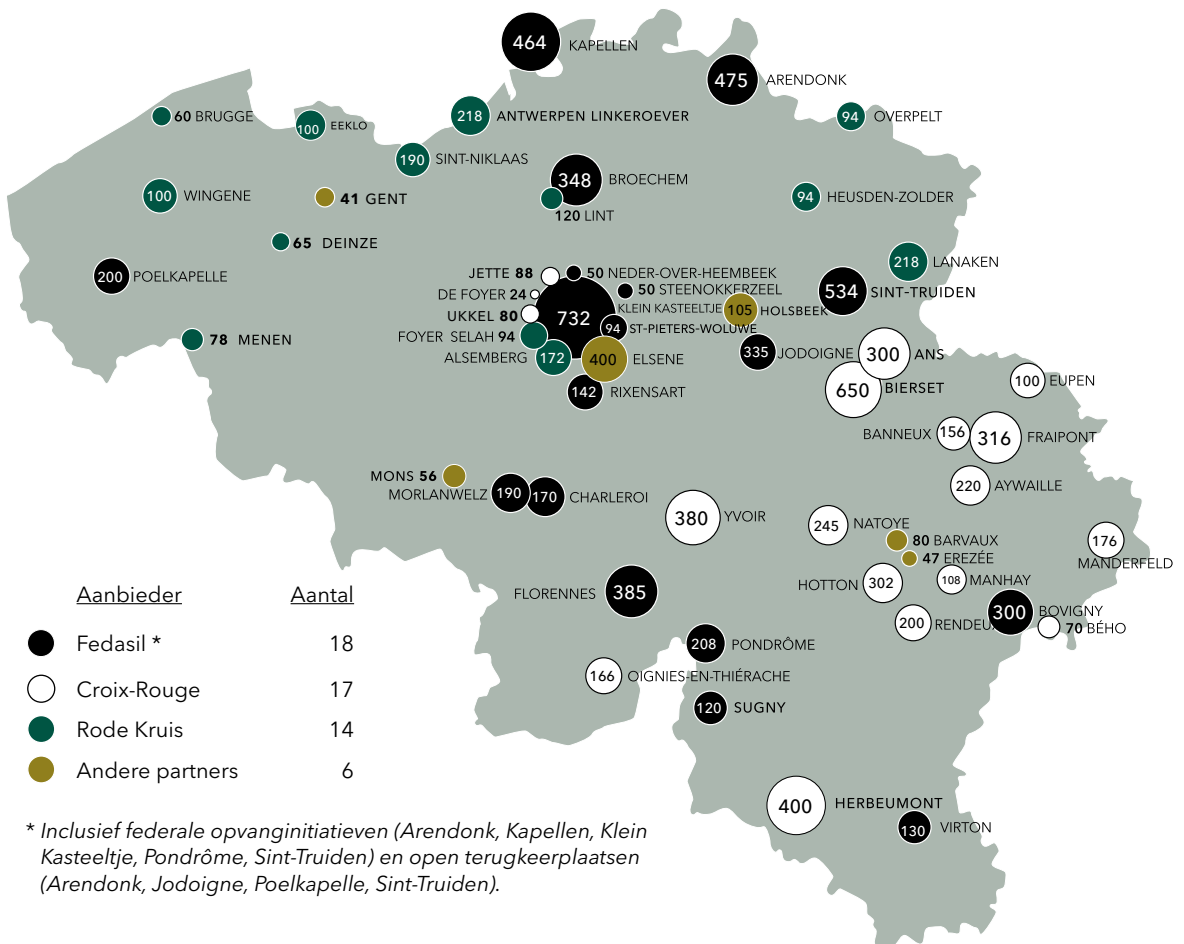

Opvangnetwerk: verdeling volgens de opvangfase / 31.12.2013

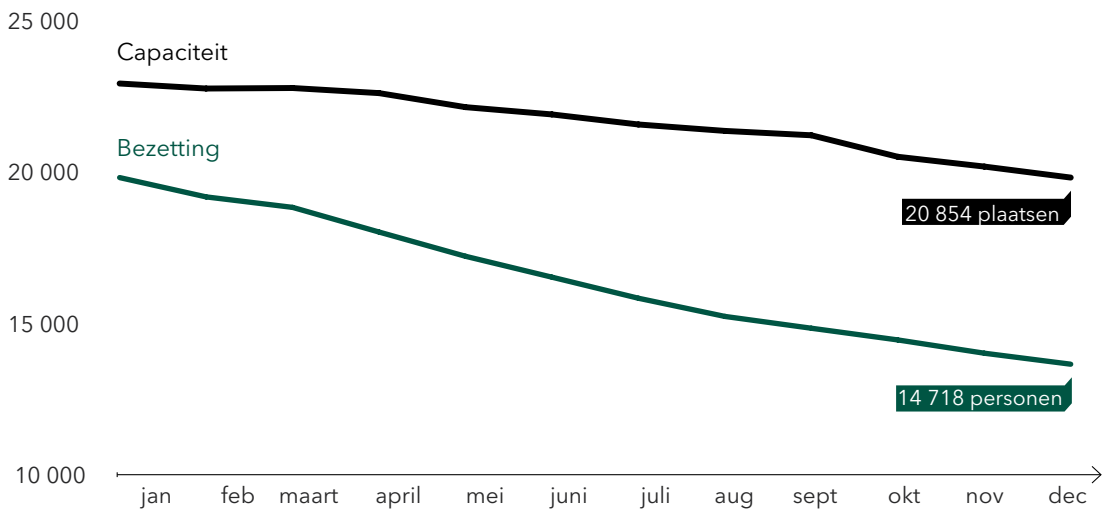

	CAPACITEIT	BEZETTING	BEZETTINGS- GRAAD %
<u>Noodopvang/transit:</u>			
○ Samu social (1 centrum)	400	91	22,8
<u>Opvang eerste fase (collectief verblijf):</u>			
● Fedasil (18 centra), Croix-Rouge (17 centra), Rode Kruis (14 centra), OCMW (lokale opvanginitiatieven) en 4 centra van andere partners	10 641	6 612	62,1
<u>Opvang tweede fase (individueel verblijf):</u>			
● OCMW (lokale opvanginitiatieven), Vluchtelingenwerk en Ciré, Fedasil (federale opvanginitiatieven)	9 408	7 815	83,1
<u>Open terugkeerplaatsen:</u>			
● Fedasil (4 centra), Dienst Vreemdelingenzaken (1 centrum)	405	200	49,4
TOTAAL	20 854	14 718	70,6

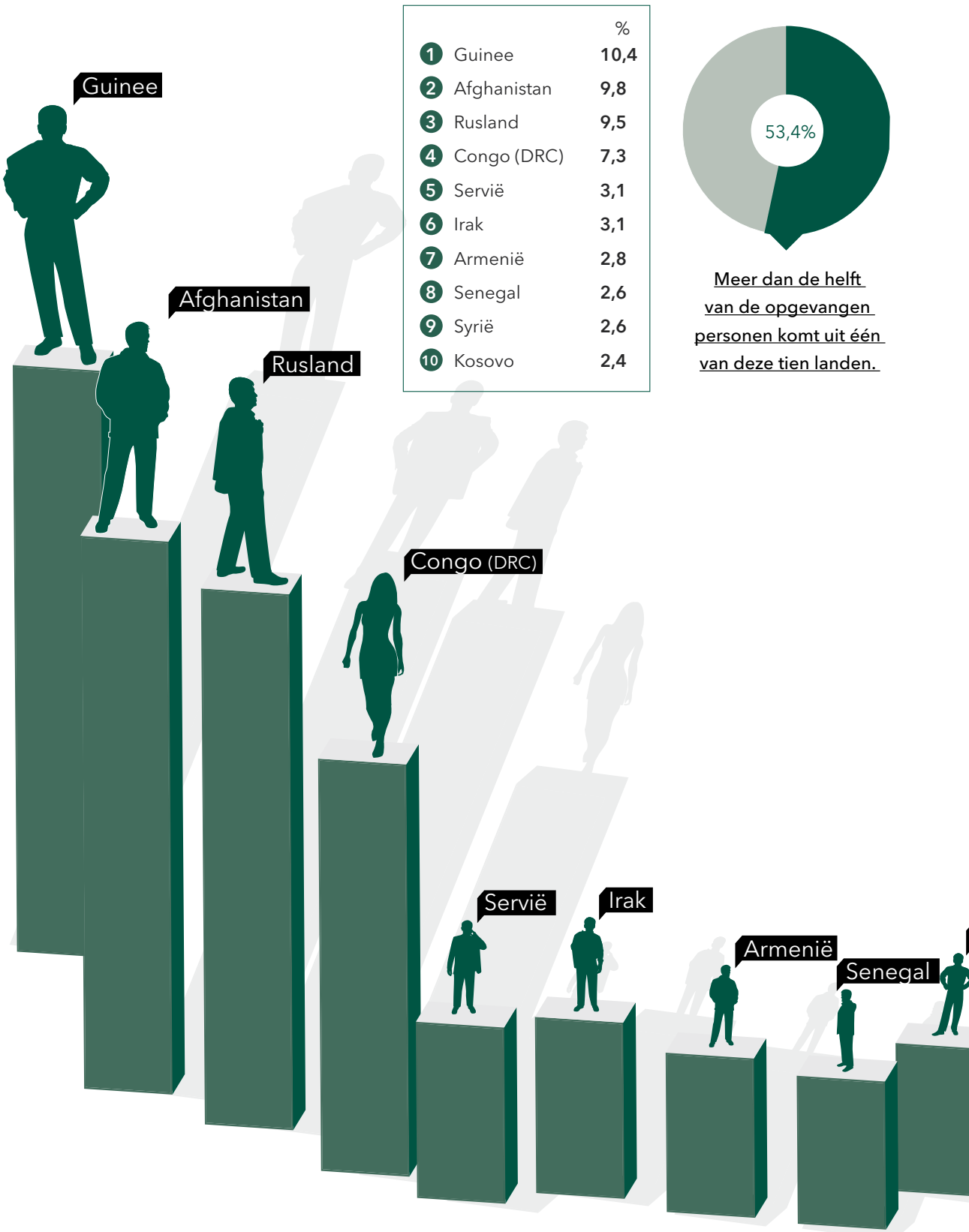
Ligging van de opvangcentra / 31.12.2013

Evolutie bezetting in het opvangnetwerk / Situatie op het einde van elke maand

De 10 belangrijkste herkomstlanden van de opgevangen personen / 31.12.2013

Gezinssamenstelling van de opgevangen personen / 31.12.2013

Gezinnen 57,1%

Alleenstaande mannen 30,2%

Alleenstaande vrouwen 8,5%

Niet-begeleide minderjarigen 4,2%

Administratieve status van de opgevangen personen / 31.12.2013

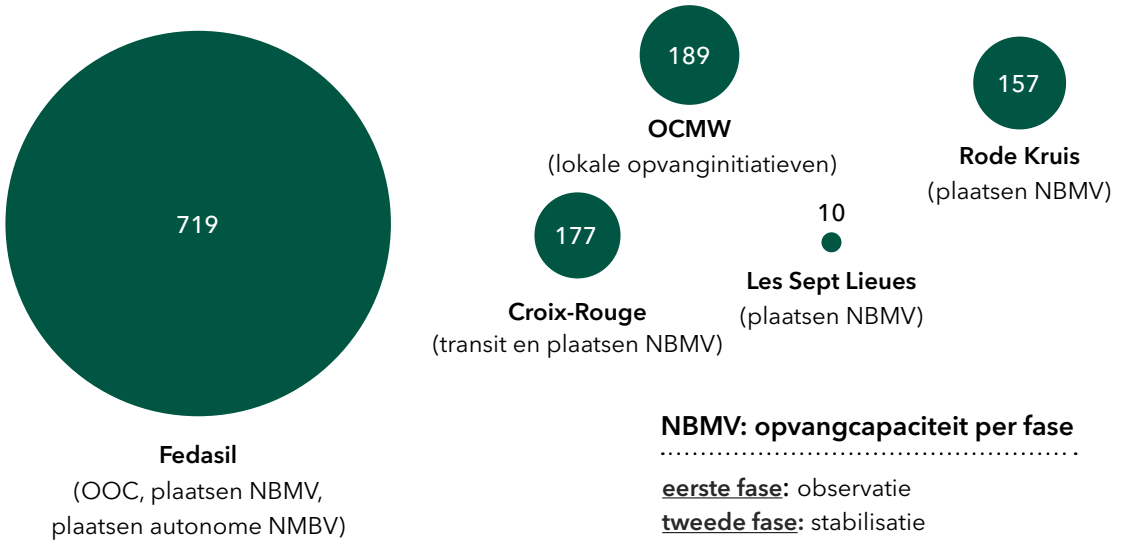
	%
Personen met een lopende asielprocedure (DVZ, CGVS of RvV)	64,9
Personen in beroep bij de Raad Van State	0,3
Personen met een verblijfsvergunning (erkende vluchtelingen, subsidiaire bescherming, geregulariseerden)	7,7
Personen die nog in de beroepstermijn zitten	10,3
Uitgeprocedeerde personen die een verlenging van hun verblijfstitel hebben gevraagd of gekregen	8,3
Uitgeprocedeerde personen binnen de termijn van een bevel om het grondgebied te verlaten (BGV) of in afwachting van een BGV	3,8
Personen in het terugkeertraject (open terugkeerplaatsen)	1,4
Niet-begeleide minderjarigen die geen asielaanvraag indienden	0,5
Gezinnen die illegaal in het land verblijven en die worden opgevangen in het kader van het KB van 24.06.2004	2,8

Syrië

Kosovo

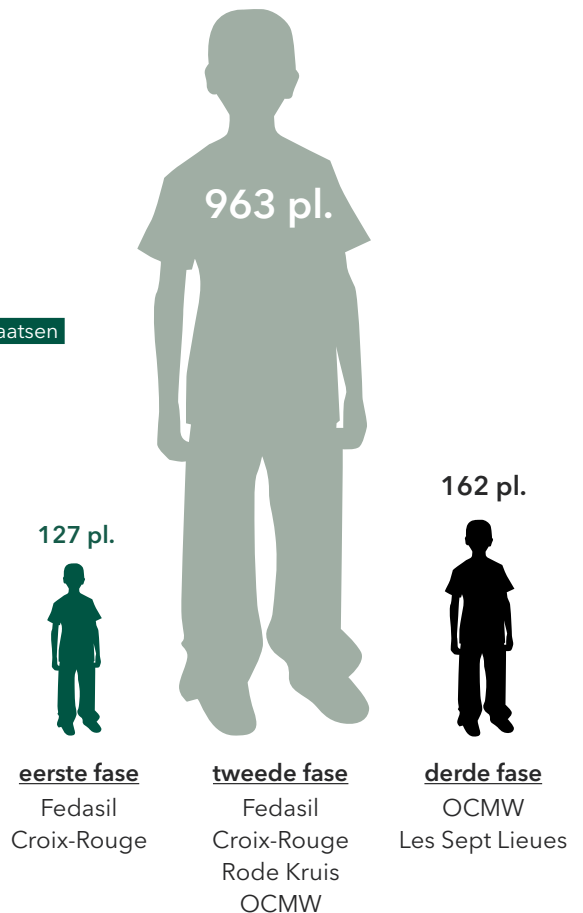
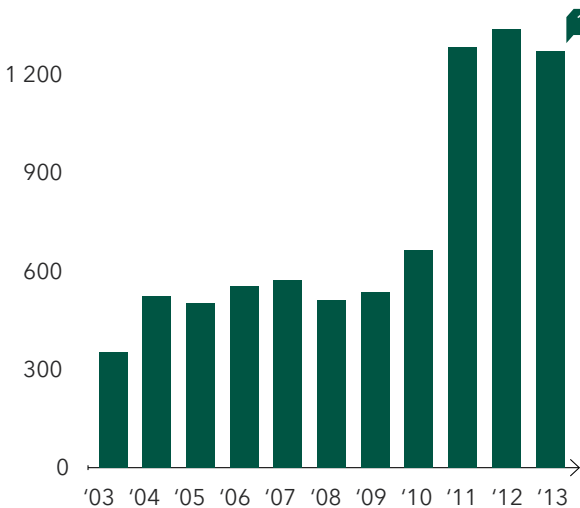
**Opvangcapaciteit voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV):
aandeel opvangpartners / 31.12.2013**

NBMV: opvangcapaciteit per fase

- eerste fase: observatie
- tweede fase: stabilisatie
- derde fase: begeleide autonomie

Evolutie van de opvangcapaciteit voor NBMV

Vrijwillige terugkeer

In 2013 zijn 4.585 personen vrijwillig naar hun land van herkomst teruggekeerd dankzij het Belgische programma voor vrijwillige terugkeer.

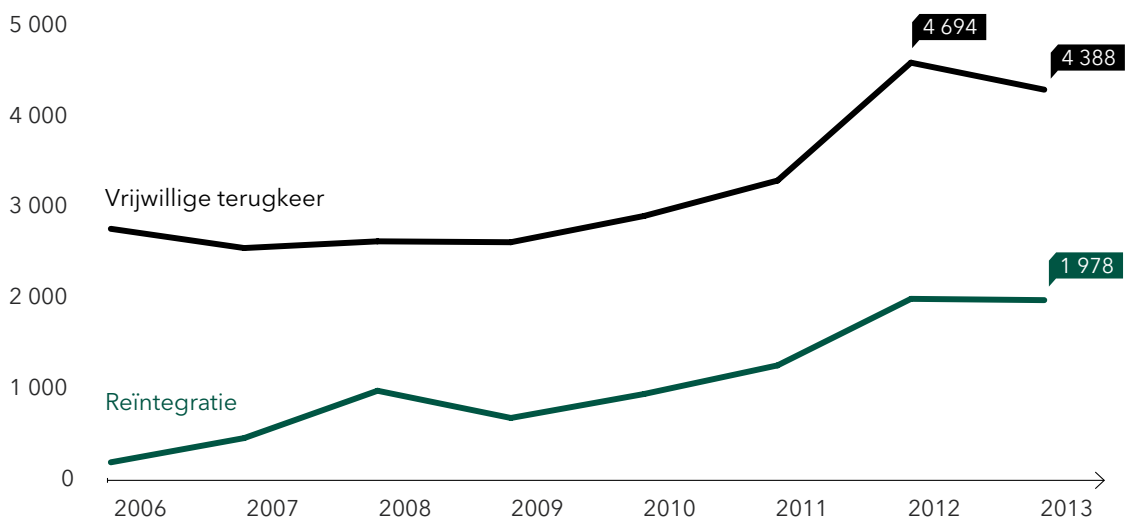
In 2013 zijn er bijna één vijfde minder personen vrijwillig naar hun land teruggekeerd dan in 2012, dat een recordjaar was op het vlak van vrijwillige terugkeer. Dit is deels te verklaren doordat er minder Brazilianen zijn teruggekeerd, maar ook doordat er in 2013 toch 26% minder asielaanvragen werden ingediend in ons land dan in 2012.

De belangrijkste bestemmingslanden voor de vrijwillige terugkeer in 2013 waren Rusland, Oekraïne en Brazilië. Maar zoals reeds gezegd, is het aantal

terugkeerders naar Brazilië in 2013 gedaald, en wel met de helft. Dat komt doordat Fedasil begin 2013 een aantal maatregelen heeft getroffen om misbruiken te voorkomen, ondermeer door te controleren of alle kandidaten wel degelijk van plan waren om definitief naar Brazilië terug te keren.

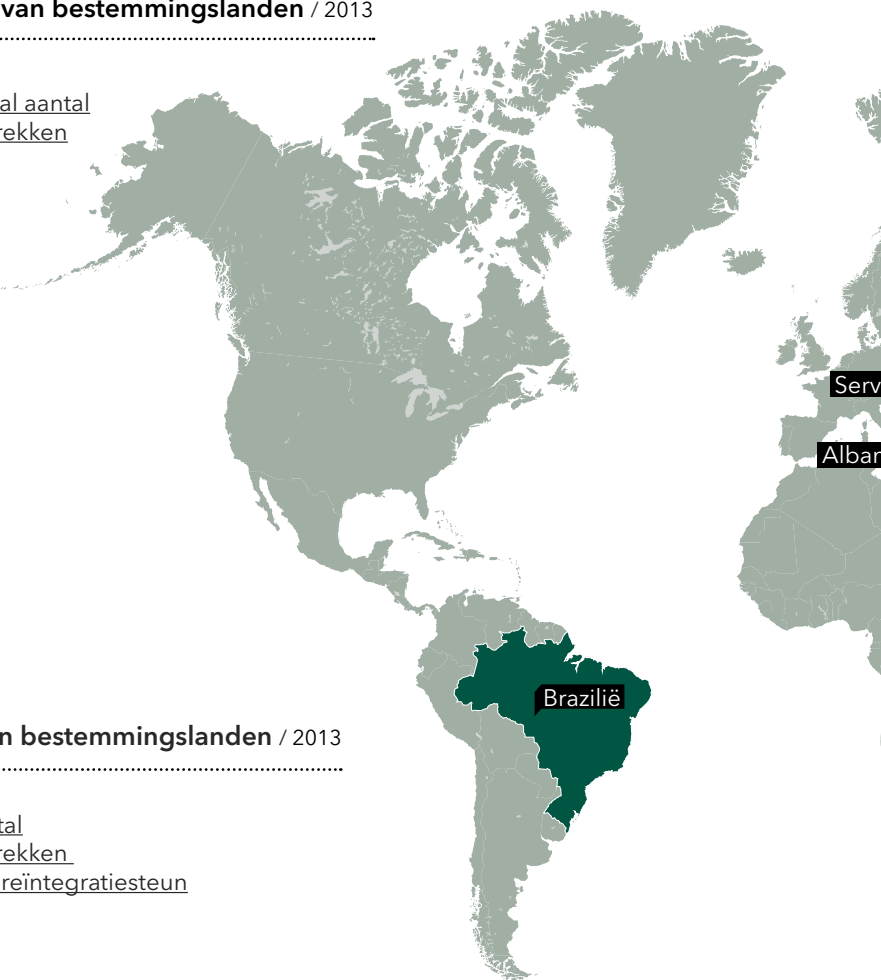
Van alle migranten die in 2013 vrijwillig zijn teruggekeerd, ontvingen er 1.978 bijkomende reïntegratiesteun. Deze steun kregen ze via de lokale partners van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en Caritas Internationaal in de landen van herkomst. De reïntegratiesteun werd grotendeels gefinancierd door het Europees Terugkeerfonds.

Evolutie vrijwillige terugkeer vanuit België (aantal personen) (Bron Fedasil en IOM)

Vrijwillige terugkeer: top 10 van bestemmingslanden / 2013

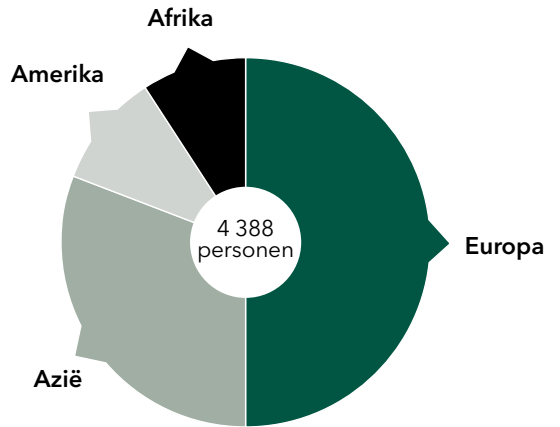
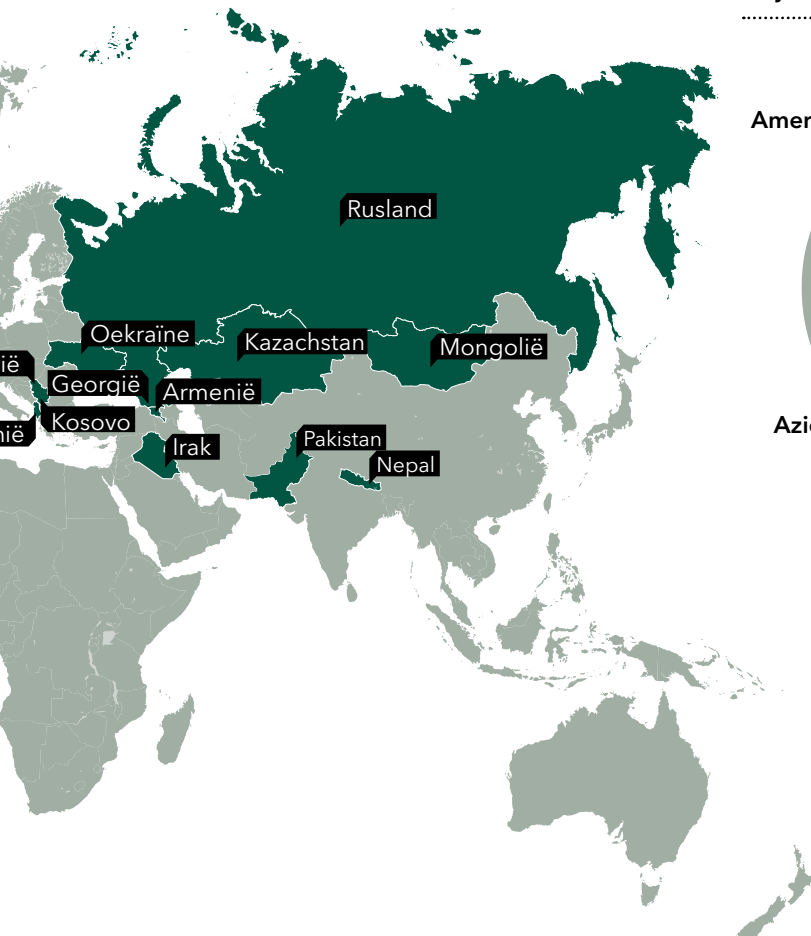
	<u>Totaal aantal vertrekken</u>
1 Rusland	630
2 Oekraïne	472
3 Brazilië	330
4 Kosovo	209
5 Irak	196
6 Servië	184
7 Mongolië	154
8 Armenië	150
9 Albanië	147
10 Kazachstan	141

Reïntegratiesteun: top 10 van bestemmingslanden / 2013

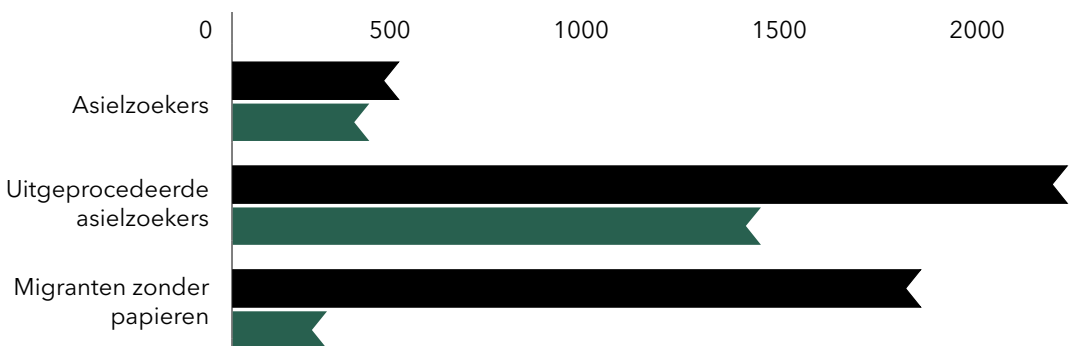
	<u>Aantal vertrekken met reïntegratiesteun</u>
1 Rusland	524
2 Irak	144
3 Kazachstan	113
4 Armenië	112
5 Georgië	107
6 Kosovo	77
7 Nepal	74
8 Pakistan	55
9 Oekraïne	50
10 Afghanistan	47

Vrijwillige terugkeer per continent / 2013

Vrijwillige terugkeer: profiel van de migranten / 2013

- Vrijwillige terugkeer = 4 388 personen
- Reïntegratie = 1 978 personen

Contact

Hoofdzetel

Kartuizersstraat 21

B-1000 Brussel

T +32 2 213 44 11

F +32 2 213 44 22

info@fedasil.be

www.fedasil.be

Fedasil is belast met de opvang van asielzoekers en andere doelgroepen in België. Fedasil staat in voor de kwaliteit en gelijkvormigheid binnen de verschillende opvangstructuren. Daarnaast coördineert Fedasil de verschillende programma's voor vrijwillige terugkeer vanuit België.

Deze balans herneemt de belangrijkste gebeurtenissen en cijfers van het jaar 2013 op vlak van opvang en vrijwillige terugkeer. U vindt meer informatie en nieuws over onze organisatie op de website **www.fedasil.be**

Een en al opvang